

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-1345/19-M

Název	Základní škola a Dům dětí a mládeže Krasohled Zábřeh, Severovýchod 484/26, okres Šumperk
Sídlo	Severovýchod 484/26, 789 01 Zábřeh
E-mail	4zszabreh@seznam.cz
IČ	00852252
Identifikátor	600148513
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Markéta Bahouňková Bartášková
Zřizovatel	město Zábřeh
Místo inspekční činnosti	Severovýchod 484/26, 789 01 Zábřeh
Termín inspekční činnosti	5. až 7. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, se zaměřením na realizaci školní preventivní strategie, postupy školy při výskytu rizikového chování žáků, podporu individuálních vzdělávacích potřeb žáků a úroveň poskytování personálního podpůrného opatření.

Charakteristika

Základní škola a Dům dětí a mládeže Krasohled Zábřeh, Severovýchod 484/26, okres Šumperk (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a domu dětí a mládeže.

Základní škola poskytuje vzdělávání žákům prvního až devátého ročníku, k termínu inspekční činnosti bylo v 16 třídách zařazeno celkem 318 žáků. Škola evidovala 62 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým byla přiznána podpůrná opatření druhého nebo třetího stupně, 10 z nich se vzdělávalo s podporou asistenta pedagoga.

Podrobné informace o škole jsou pro zájemce i veřejnost publikovány prostřednictvím výročních zpráv o činnosti školy nebo na webových stránkách školy (www.zssvzabreh.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Poradenské služby ve škole zabezpečuje školní poradenské pracoviště, jehož součástí je ředitelka školy a její zástupkyně, výchovná poradkyně, metodička prevence, speciální pedagožka a dvě školní asistentky. Popis a rozsah činností výchovné poradkyně zahrnuje kromě dalších standardizovaných činností i metodické vedení práce asistentů pedagoga, při inspekční činnosti se však v hodnocených vyučovacích hodinách projevila nízká míra účinnosti této metodické podpory. Kontrolu kvality přímé pedagogické práce učitelů realizuje vedení školy prostřednictvím hospitační činnosti, v jejímž rámci jsou postihovány a hodnoceny především jevy vyskytující se v průběhu výuky, dostatečně však není vyhodnocována účelnost užitých metod a organizačních forem práce, přizpůsobení vzdělávacího obsahu individuálním potřebám žáků či efektivita podpory prostřednictvím asistentů pedagoga a úroveň jejich spolupráce s vyučujícími.

Z anketních dotazníků České školní inspekce vyplněných v době inspekční činnosti žáky osmého a devátého ročníku (zpracováno 54 dotazníků) vyplynula jejich spokojenost v oblasti vztahů mezi žáky, ale téměř tři čtvrtiny těchto žáků nevnímá vztah učitelů k nim jako pozitivní a partnerský. V rovině vztahů mezi vedením školy a pedagogy uvedly více než čtyři pětiny respondentů z řad učitelů (zpracováno 24 dotazníků), že mohou bez obav rozporovat kroky vedení, pokud s nimi nesouhlasí, a i v případě názorových rozdílů jsou schopni dále spolupracovat. Také výrazná většina učitelů se vyjádřila, že může navrhnout vedení školy možné změny směřující ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu. Česká školní inspekce navrhuje provést komplexní šetření školního klimatu se zapojením všech zaměstnanců školy, žáků i jejich zákonných zástupců. Na základě těchto výsledků může škola přijímat účinná opatření ke zjištěným skutečnostem, především pokud se vyskytnou v rovině vztahů mezi vedením školy a pedagogickými pracovníky a postoji žáků nebo jejich rodičů ke škole.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovné a vzdělávací strategie stanovené ve školním vzdělávacím programu se zaměřují zejména na podněcování žáků k logickému uvažování a řešení problémů, vedení k všestranné a účinné komunikaci, schopnosti spolupracovat, respektovat práci vlastní i druhých a motivaci k celoživotnímu učení, a to prostřednictvím individuálního přístupu k žákům, zařazováním problémových úloh a metod kooperativního učení a týmové spolupráce. Uvedené strategie směřující k podpoře rozvoje klíčových kompetencí žáků se však v hodnocených vyučovacích hodinách dařilo pedagogům uplatňovat pouze částečně.

V hospitovaných vyučovacích hodinách na druhém stupni dominovala frontální výuka, která omezovala učitele v individuálním přístupu k jednotlivým žákům a ovlivňovala podobu poskytované zpětné vazby s nepříznivým dopadem na motivaci žáků, jejich aktivitu a zájem o vzdělávání. Nedostatečná pestrost uplatňovaných forem a metod výuky nevytvářela žákům příležitosti k týmové spolupráci, která by rozvíjela schopnosti komunikace při společném řešení problémů a umožnila nejen lépe si osvojit získané poznatky, porozumět jim a využívat je v dalším vzdělávání, ale i rozvíjet a upevňovat sociální dovednosti – empatii, toleranci nebo schopnost vyjádřit svůj názor či si ho obhájit. V průběhu vyučovacích hodin všichni žáci pracovali na úkolech se stejnou mírou obtížnosti, funkční přístupy umožňující diferenciaci a individualizaci výuky s přihlédnutím k rozdílným vzdělávacím možnostem a potřebám jednotlivých žáků nebyly v hospitovaných hodinách zaznamenány. Ani při realizaci tandemové (párové) výuky v jedné z hodnocených vyučovacích hodin se pedagogům nedařilo potenciál této formy plně využít. Absence činnostních a interaktivních metod rovněž nedávala přítomným asistentům pedagoga dostatečný prostor k nalezení svojí role a tím i žádoucího uplatnění. Jejich činnost se většinou omezovala na drobnou individuální pomoc žákům při plnění úkolů, a výrazně tak nepřispívali ke zvýšení efektivity vzdělávacího procesu. Kooperace s vyučujícím při plánování a následně v průběhu výuky nebyla v navštívených hodinách zřejmá. Zpětná vazba poskytovaná žákům vycházela převážně z okamžitého hodnocení jejich projevů a výsledků, formativní hodnocení vedoucí k podpoře jejich motivace k dalšímu učení bylo využíváno jen sporadicky. V závěru vyučovacích hodin často scházelo shrnutí a zhodnocení, stanovení cílů na příští vyučovací hodinu, chyběla reflexe žáků a prostor k vzájemnému hodnocení. Nebyly tak dotvářeny zpětné vazby ve vztahu ke splnění stanovených výukových cílů pro žáky i učitele a rozvíjeny a upevňovány sociální kompetence žáků i jejich kompetence k učení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vytvořeny nástroje pro hodnocení chování a výsledků vzdělávání žáků a realizaci primární prevence, které jsou definovány v příslušných dokumentech, a to především ve školním řádu a preventivním programu, jehož součástí je i krizový plán a program proti šikanování. Témata primární prevence jsou začleňována přímo do výuky vybraných vyučovacích předmětů, problematika rizikového chování je i součástí třídnických hodin. Metodička prevence je v úzkém kontaktu s třídními učiteli a pravidelně od nich získává informace. V případě výskytu rizikového chování žáků situaci neprodleně řeší formou pohovoru s žákem, v případě opakovaného rizikového chování jsou do školy pozváni také jeho zákonní zástupci. Ze všech vedených pohovorů jsou vypracovány zápisy zahrnující i nápravná opatření. U závažnějších záležitostí škola volí spolupráci s dalšími subjekty, které se prevencí rizikového chování zabývají. Své vlastní stanovené postupy ale škola dostatečně nedodrжуje. V případě opakovaného problémového chování žáka devátého ročníku s podezřením třídního učitele na počáteční šikanu vůči spolužákovi škola nevyzvala k jednání jeho zákonné zástupce, kterým tak neumožnila včas spolupracovat a dohodnout se na dalších opatřeních, ale situaci řešila pouze na úrovni pohovorů s tímto žákem. Namátkovým výběrem byly zjištěny i nedostatky v postupech stanovených v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Ve druhém pololetí školního roku 2018/2019 škola hodnotila chování žáka prvního ročníku pro neomluvenou absenci (16 vyučovacích hodin) stupněm 3 – neuspokojivé, přestože mu měla podle schválených pravidel hodnocení nejprve uložit vhodné výchovné opatření. Škola také neuskutečnila potřebné kroky např. ve spolupráci se zákonným zástupcem žáka, aby se jeho neomluvená absence dále nezvyšovala, a především nepřihlédla při hodnocení chování k charakteru

případu, věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. Tento postup školy nepřispěl k pozitivnímu postoji žáka k jeho dalšímu vzdělávání.

Východiskem k plánování preventivní strategie na daný školní rok jsou informace získané prostřednictvím monitoringu od všech hlavních aktérů vzdělávání (pedagogové, žáci, rodiče) a vyhodnocení účinnosti preventivních aktivit ve spojitosti s projevy rizikového chování, se kterými se nejčastěji v předchozím roce škola potýkala. Z evaluace preventivního programu ze školního roku 2018/2019 vyplývají mimo jiné i přetrvávající problémy v některých třídních kolektivech, ve kterých stále dochází k posměškům a provokování mezi žáky a které se přenáší i na sociální síť, kde se žáci navzájem urážejí a pomlouvají. Škola přijala opatření a v rámci třídních schůzek informovala zákonné zástupce žáků o zaznamenaných projevech rizikového chování žáků (netolismus, náznaky kyberšikany, fyzická agrese), ke kterému dochází v době mimo vyučování. Přestože hlavním cílem preventivního programu pro školní rok 2019/2020 je vedení žáků ke vhodné vzájemné komunikaci a posilování pozitivních vztahů s důrazem na realizaci diagnostiky sedmých ročníků, plánované preventivní aktivity (např. ve formě diagnostických a intervenčních programů z nabídky odborných pracovišť) dostatečně tyto závažné skutečnosti a potřeby z nich vyplývající nezohledňují při činnostech k naplňování školní preventivní strategie.

Závěry

Vývoj školy

- Od školního roku 2017/2018 došlo k rozdělení pozice výchovného poradce a metodika prevence, které v současnosti vykonávají dva pedagogičtí pracovníci školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Kontrolní systém vedení školy je nedostatečný v oblasti rozsahu a konkrétního zaměření hospitační činnosti směrem k uplatňovaným metodám a formám výuky, individuálnímu přístupu k žákům, ale i efektivitě práce asistentů pedagoga včetně úrovně jejich spolupráce s vyučujícími.
- Činnost asistentů pedagoga v průběhu vyučovacích hodin vykazovala nízkou míru podpory žáků s příznými podpůrnými opatřeními, rozdílnou úroveň měla i kvalita a efektivita jejich spolupráce s pedagogy ve výuce.
- Ve sledované výuce byly pouze v omezené míře využívány pestré metody a organizační formy práce, žákům nebyl vytvářen dostatečný prostor pro činnostní učení a nebyla zaznamenána diferenciací vzdělávacího obsahu, která by vycházela z individuálních vzdělávacích potřeb a možností jak žáků s příznými podpůrnými opatřeními, tak žáků nadaných. Často chybělo závěrečné shrnutí a upevnění učiva, žákům nebylo poskytováno formativní hodnocení ani prostor pro sebehodnocení. Škola tak dostatečně nevytvářela podmínky pro sebereflexi žáků a nerozvíjela jejich sociální kompetence i kompetence k učení.
- Plánované preventivní aktivity dostatečně neodrážejí oblasti projevů rizikového chování žáků, se kterými se škola nejvíce potýká.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Hospitační činnost vedení školy cíleně zaměřit na úroveň spolupráce vyučujících s asistenty pedagoga při plánování, realizaci a vyhodnocování vzdělávacího procesu ve vztahu k žákům s příznými podpůrnými opatřeními i celému třídnímu kolektivu.

- Systematickou metodickou podporou a dalším vzděláváním posílit kompetence pedagogických pracovníků při poskytování podpůrného opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami spočívajícím v činnosti asistenta pedagoga.
- Vytvářet příležitosti ke zvýšení motivace a aktivity žáků zařazováním funkčních interaktivních metod a forem výuky, využívat zejména skupinové kooperativní činnosti k podpoře schopnosti spolupráce, kompetencí k řešení problémů a komunikačních dovedností žáků s přínosem i pro oblast primární prevence.
- Ve výuce důsledněji diferencovat vzdělávací činnosti žáků s ohledem na jejich individuální vzdělávací možnosti a potřeby. Systematicky využívat motivační shrnutí učiva na konci vyučovací jednotky a provádět zhodnocení průběhu vyučovacích hodin tak, aby žáci obdrželi zpětnou informaci o dosažené úrovni poznání a jak své učení dále řídit.
- Příležitostí školy je identifikovat nadané žáky a věnovat jim ve výuce větší pozornost a individuální přístup.
- Pověřit předsedy předmětových komisí, aby společně s učiteli projednali a nastavili způsob využívání prvků sebehodnocení a vzájemného hodnocení ve výuce, funkčnost tohoto nastavení ověřovat při hospitační činnosti vedení školy.
- Při hodnocení chování, ukládání kázeňských opatření a řešení rizikového chování žáků důsledně dodržovat pravidla a postupy stanovené v dokumentech školy.
- K diagnostice a následnému řešení vztahových problémů uvnitř třídních kolektivů, které jsou ve vyšší míře ohroženy rizikovým chováním, případně se rizikové chování v kolektivu již objevuje, využívat spolupráci s odbornými pracovišti.
- Ke komplexnímu zajištění poradenských služeb ve škole rozšířit školní poradenské pracoviště o specializovanou personální pozici školního psychologa.
- K předcházení vztahovým problémům ve škole realizovat šetření školního klimatu se zapojením všech aktérů vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení o Základní škole a Domu dětí a mládeže Krasohled Zábřeh, Severovýchod 484/26, okresu Šumperk, ze dne 5. 11. 2019
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (včetně Přílohy č. 1–3), verze č. 7, s platností od 1. 9. 2017
3. Školní řád, s účinností od 1. 9. 2019

4. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, ze dne 31. 8. 2017
5. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2018/2019, ze dne 30. 9. 2019
6. Plán práce školy, školní rok 2019/2020
7. Plán DVPP, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
8. Speciální vývojové potřeby – PI, dokumentace, školní rok 2019/2020, stav k 5. 11. 2019
9. Školní matrika základní školy vedená k termínu inspekční činnosti (elektronická verze)
10. Zápisy z jednání pedagogické rady (včetně příloh), školní roky 2018/2019 a 2019/2020
11. Zápisy z předmětových komisí, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
12. Přehledy prospěchu školy a tříd, školní rok 2018/2019
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
14. Výpis: Hospitace a inspekce, stav k 5. 11. 2019
15. Zápisy z hospitací, školní roky 2018/2019 a 2019/2020
16. Preventivní program školy, školní rok 2019/2020, ze dne 2. 9. 2019
17. Krizové plány školy, s účinností od 2. 9. 2019
18. Školní program proti šikanování, s účinností od 2. 9. 2019
19. Plán školního metodika prevence pro školní roky 2018/2019 a 2019/2020
20. Záznamy porušení školního řádu třída VIII. B a IX. A, školní rok 2019/2020
21. Záznamy z jednání s žákem, záznamy z jednání s žákem a zákonným zástupcem, záznamy z jednání výchovné komise, školní roky 2018/2019 a 2018/2020
22. Složka: Výchovný poradce (plán výchovného poradce, zápisy ze schůzek asistentů pedagoga, závěrečná zpráva z výchovného poradenství, hodnocení práce žáka)
23. Report – výsledky z Dotazníku pro učitele ZV 2019/20, ze dne 7. 11. 2019
24. Report – výsledky z Dotazníku pro žáka ZV 2019/20, ze dne 7. 11. 2019
25. Report – výsledky Ankety předcházení problémům, ze dne 7. 11. 2019
26. Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-1520/16-M, ze dne 2. 12. 2016
27. Žádost o prošetření, ze dne 20. 10. 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kateřina Kašparová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Kateřina Kašparová v. r.

RNDr. Josef Husárek, Ph.D., školní inspektor

RNDr. Josef Husárek, Ph.D. v. r.

Mgr. Iva Pospíšilová, školní inspektorka

Mgr. Iva Pospíšilová v. r.

V Olomouci 21. 11. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Markéta Bahouňková Bartášková,
ředitelka školy

Mgr. Markéta Bahouňková Bartášková v. r.

V Zábřehu 25. 11. 2019